

בש"פ 1680/16 - מדינת ישראל נגד ערן לסקר

בבית המשפט העליון

בש"פ 1680/16

לפני:
המבקשת:

כבוד השופט ס' ג'ובראן
מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב:

ערן לסקר

בקשה בהסכמה להארכת מעצר שניה לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה:

כ"ו באדר א' התשע"ו (6.3.2016)

בשם המבקשת:

עו"ד לינור בן-אוליאל

בשם המשיב:

עו"ד רן אבינעם

החלטה

1. לפניי בקשה להארכת מעצר שנייה מעבר לתשעה חודשים לפי סעיף 62(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), להארכת מעצרו של המשיב בתשעים יום החל מיום 11.3.2016 או עד למתן פסק דין בת"פ 15-03-28274 בבית משפט השלום בבאר שבע, לפי המוקדם.

2. נגד המשיב ושניים נוספים הוגש ביום 12.3.2015 כתב אישום לבית משפט השלום בבאר שבע, אשר כולל שישה אישומים ומייחס למשיב עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); קבלת דבר בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין; ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 סיפא בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין; התחזות לאחר בכוונה להונות, לפי סעיף 441 רישא לחוק העונשין; הונאה בכרטיסי חיוב בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 17 סיפא לחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986; ושימוש במסמך מזויף בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 420 סיפא לחוק העונשין. בקצירת האומר, יצוין כי עניינם של האישומים בשורה של מעשי הונאה מתוחכמים אותם ביצע המשיב יחד עם הנאשמים הנוספים, במסגרתם התחזו הנאשמים לאחרים, וקיבלו בדרך זו במרמה כספים וסחורות בשווי של מאות אלפי ש"ח. יוער, כי שניים מהאישומים בכתב האישום, האישום השני והאישום השישי, אינם מתייחסים אל המשיב, ועל כן לא אעמוד על עובדותיהם. אף בתיאור שאר האישומים, אתמקד ככל הניתן באותן עובדות הנוגעות לחלקו של המשיב באירועים מושא כתב האישום.

3. על פי החלק הכללי לכתב האישום, בין המשיב והנאשם 1 בכתב האישום (להלן: עדיאל) לבין אלכסנדר אוסטרובסקי (להלן: אלכס) הייתה היכרות מוקדמת. על פי המתואר, עדיאל ואלכס קשרו קשר לקבל כספים באמצעות שימוש בפרטי כרטיסי חיוב של אחרים, אותם ישיגו דרך פרסום מודעות בדבר עסקאות נופש בעיתונים המזוהים עם הציבור הדתי והחרדי (להלן: הקשר).

4. על פי עובדות האישום הראשון, במועד הסמוך לחודש מאי 2014, פנה עדיאל לחברה העוסקת בבניית אתרי אינטרנט (להלן: חברת האינטרנט), הציג את עצמו כגדעון טהלר - שהוא הבעלים של חברת "טל תעופה", העוסקת במכירת כרטיסי טיסה וחבילות תיירות (להלן בהתאמה: גדעון ו-חברת התיירות) - וביקש ליצור עבור החברה אתר אינטרנט. במקביל פנה עדיאל, תוך שהציג את עצמו כגדעון, לחברה העוסקת בעיצוב גרפי של מודעות (להלן: חברת העיצוב), וביקש ממנה לעצב עבורו מודעות פרסום על שם חברת התיירות; וכן פנה לחברה המספקת שירותי משרד ושכר את שירותיה לספק שירותי מענה קולי וקבלת הודעות מפונים אשר ייחשפו למודעות שפורסמו (להלן: המענה הקולי). חברת העיצוב העבירה את המודעות אל מספר עיתונים, ובעקבות הפרסום התקבלו בתקופה שבין התאריכים 14.12.2014-21.12.2014 עשרות פניות מצד לקוחות שביקשו לרכוש כרטיסי טיסה, ומשם הן הועברו לכתובות הדואר האלקטרוני אותן פתחו אלכס ועדיאל, ואשר נחזו להיות כתובות מייל של נציגי חברת התיירות. על פי המתואר, עדיאל נהג ליצור קשר עם הפונים וניסה לקבל מהם את פרטי כרטיסי האשראי שלהם.

בשלב מסוים בתקופה זו, צירף עדיאל את המשיב אל הקשר. המשיב הואשם כי בצוותא חדא עם אלכס ועם עדיאל, גבו כסף מאנשים אשר פנו אליהם במטרה כי ירכשו עבורם כרטיסי טיסה, ורכשו עבורם את כרטיסי הטיסה הללו על ידי שימוש בכרטיסי אשראי של אחרים - וזאת, ללא רשותם של בעלי כרטיסי האשראי. על פי המתואר באישום הראשון, היקף המרמה נאמד בלמעלה מ-305,374 ש"ח, מהם קיבל המשיב עצמו, לכל הפחות, סכום בסך 4,800 ש"ח וסכום נוסף בסך 1,050 דולר אמריקאי.

5. על פי עובדות האישום השלישי, המשיב, עדיאל והנאשם 3 בכתב האישום (להלן: אוריאל) קשרו קשר להתחזות לשמוליק לוי, סמנכ"ל התפעול בחברת "רמי לוי - שיווק השקמה בע"מ" (להלן בהתאמה: חברת רמי לוי ו-שמוליק), ולקבל במרמה מחברת "טבע נאות" - העוסקת בייצור ומכירת נעליים - כמות נעליים בהיקף מסחרי מבלי לשלם בעבורן. לשם כך, יצרו הקושרים כתובת דואר

אלקטרוני הנחזית כשייכת לשמוליק (להלן: כתובת הדואר). לאחר מכן, פנה עדיאל ביום 12.1.2015 אל חברת טבע נאות, הציג את עצמו כסמנכ"ל בחברת רמי לוי, וביקש לקבל הצעת מחיר לרכישתן של בין 900 לבין 1,200 זוגות נעליים. ביום 23.1.2015 נשלחה הצעת המחיר לרכישת הנעליים תמורת סך של 480,000 ש"ח, ובהמשך לכך, שוחח עדיאל ביום 28.1.2015 עם מנכ"ל חברת טבע נאות וסיכם עמו את פרטי העסקה. באותו יום, הנחה עדיאל את המשיב לאשר את הצעת המחיר שהגיעה אל כתובת הדואר, וזה עשה כמבוקש כשהוא חותם בסיום התכתובת בשמו של שמוליק. תכניתם של השלושה התגלתה לחוקרי יחידת ההונאה במחוז דרום, ואלו סיכלו את העברת הנעליים לקושרים.

6. על פי עובדות האישום הרביעי, ביום 5.11.2014, פנה אדם בשם של עדיאל והמשיב בשיחה טלפונית לחברת "פלטופ-תשר מוצרי נייר ופרסום בע"מ" (להלן: חברת פלטופ), הציג את עצמו כגדעון, וביקש לקבל הצעת מחיר עבור ציוד משרדי בשם חברת התיירות. במהלך השיחה, התקבלה הצעת מחיר לרכישת הציוד המבוקש תמורת סך של 38,775 ש"ח, והפונה מסר לנציגי חברת פלטופ פרטי כרטיס אשראי שאינו שלו. לאחר שנציגי חברת פלטופ כשלו בניסיונם לחייב את כרטיס האשראי, המשיב מסר להם פרטים של כרטיס אשראי נוסף, השייך לאמנון סטרשנוב (להלן: סטרשנוב). חשבונו של סטרשנוב חויב בהצלחה, ולמחרת הועבר הציוד אל מחסן שכור שהחזיק המשיב. בהמשך לכך, ביום 9.11.2014 יצר אדם מטעם הנאשמים קשר עם חברת פלטופ, ביקש לקבל הצעת מחיר נוספת לרכישת ציוד משרדי ומסר בשנית את פרטי כרטיס האשראי של סטרשנוב. התנהלות זו עוררה את חשדם של נציגי חברת פלטופ, ואלו יצרו קשר עם חברת התיירות ועם גדעון – ובמהלך השיחה הסתבר להם כי החברה כלל אינה עומדת מאחורי בקשות הרכישה.

7. על פי עובדות האישום החמישי, עדיאל יצר ביום 23.11.2014 קשר עם נציגי המכירות בחברת "סימנס מערכות נוחות מזרנים" (להלן: חברת סימנס), הציג עצמו כמנהל הרכש של מלון במצפה רמון וביקש לקבל הצעת מחיר לרכישת 49 מזרנים. עדיאל מסר לנציגי המכירות את פרטי כרטיס האשראי השייך לאדם בשם מנחם גרשוני. כמו כן, שלח מי מטעם עדיאל והמשיב מכתב הנחזה להיות חתום על ידי המלון. לאחר שסוכמה העסקה, יצר המשיב קשר עם נציגי חברת סימנס וסיכם עמם כי למחרת היום תגיע משאית מטעמו לאסוף את המזרנים. תכנית זו סוכלה בסופו של דבר, לאחר שנציגי חברת סימנס פנו אל המלון והתחוויר להם כי עסקת הרכישה שקרית.

8. להשלמת התמונה העובדתית, יוער כי נגד אלכס הוגש כתב אישום נפרד לבית המשפט השלום בבאר שבע (ת"פ 49496-02-15) והוא הורשע בו במסגרת הסדר טיעון.

ההליכים עד כה

9. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המבקשת בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים המתנהלים נגדו. בבקשה נטען כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של המשיב במעשים המיוחסים לו בכתב האישום. כן נטען כי נוכח התחכום הרב אשר אפיין את המעשים, התושייה אותה הפגין המשיב בעת ביצועם ומעורבותו הפעילה בהוצאת המעשים אל הפועל כידו הארוכה של עדיאל – מתקיימת בו עילת מעצר של מסוכנות, לפי סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק המעצרים. בנוסף, צוין בבקשה כי לחובת המשיב עומד עבר פלילי, הכולל בין היתר חמש הרשעות קודמות בעבירות שונות וביניהן גניבה, עבירות אלימות, הטרדה באמצעות מתקן בזק

ואיומים. לבסוף, נטען כי מתקיימת במשיב גם עילת מעצר של שיבוש, בשל קיומו של יסוד סביר לחשש שהוא ינסה להתחמק מהדין ולשבש את הליכי המשפט אם ישוחרר.

10. בדיון המעצר שהתקיים ביום 12.3.2015, ביקש המשיב דחייה של מספר ימים לשם הסדרת ייצוגו, ובית משפט השלום הורה בהסכמה על מעצרו עד למתן החלטה אחרת. ביום 15.3.2015 הורה בית המשפט על דחייה נוספת בת שבוע ימים לשם הסדרת הייצוג, ובהמשך דחה את הדיון בשבועיים נוספים על מנת לאפשר לבא-כוחו החדש של המשיב ללמוד את חומרי החקירה. ביום 13.4.2015, הודיע המבקש כי ייצוגו הפרטי לא הסתדר, וביקש כי ימונה לו סנגור ציבורי. בית משפט השלום קיבל את הבקשה ודחה את הדיון ליום 29.4.2015. בדיון ביום זה, הסתבר כי הסנגוריה הציבורית לא יודעה על החלטת בית המשפט, ולכן בית משפט השלום הורה בשנית על מינוי סנגור ציבורי למשיב. ביום 13.5.2015 התייצב המשיב לדיון בבית המשפט כשהוא מיוצג, ונערך דיון בבקשה למעצר עד תום ההליכים, בו טענו הצדדים בנושא הראיות וכן טען המשיב לקיומה של אפליה ביחס למעורבים האחרים בפרשה, אשר בעניינם לא נתבקש מעצר עד תום ההליכים.

11. ביום 28.5.2015, ניתנה החלטתו של בית משפט השלום. בית המשפט בחן את חומר הראיות לכאורה בכל אחד מהאישומים, ומצא כי יש בו לקשור בין המשיב לבין העבירות המיוחסות לו. כן מצא בית המשפט כי אף בחומר הקיים נגד עדיאל יש כדי לבסס תשתית ראייתית נגד המשיב, שכן מהחומר עלה כי המשיב שיתף עם עדיאל פעולה באופן מלא, אף שהיה מודע לכך שפעולותיו אינן נעשות בתום לב. באשר לטענת האפליה, בית משפט השלום הדגיש כי חלקו של המשיב במעשים מושא כתב האישום גדול משמעותית מזה של אלכס ושל אוריאן, ולכן דחה טענה זו. נוכח היקפן הרב של העבירות המיוחסות למשיב והתחכום שאפיין אותן, בית משפט השלום מצא גם כי מתקיימת עילת מעצר של מסוכנות. בסיום החלטתו, ציין בית המשפט כי יש לבחון חלופות מעצר אפשריות, ולבקשת בא-כוחו של המשיב דחה את המשך הדיון במספר ימים על מנת לאפשר לו להציג חלופה.

12. ביום 10.6.2015, הציע המשיב כי ישהה במעצר בית בבית חמותו, בפיקוחה ובפיקוחו של אביו, וכן באיזוק אלקטרוני אם הדבר יידרש. המפקחים המוצעים הופיעו בפני בית משפט השלום והשיבו לשאלות שהוצגו להם. המבקשת, מצדה, התנגדה לשחרור לחלופת מעצר, וטענה כי עוצמת המסוכנות לרכוש הציבור הנשקפת מהמשיב גבוהה. ביום 14.6.2015, בית משפט השלום דחה את החלופה המוצעת כלא מתאימה, לאחר שהתרשם כי המפקחים המוצעים אינם מעורים בחייו של המשיב וכי הם אינם מתאימים לשמש מפקחים עליו. לפיכך, בית משפט השלום הורה על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים. ערר שהגיש המבקש לבית המשפט המחוזי בבאר שבע (עמ"ת 62918-06-15) נדחה ביום 16.7.2015.

13. משלא הסתיים משפטו של המשיב בתום תשעה חודשי מעצר, המבקשת הגישה ביום 1.12.2015 לבית משפט זה בקשה להארכת המעצר בתשעים ימים נוספים (בש"פ 8228/15). ביום 10.12.2015, בית משפט זה (השופט י' דנציגר) קיבל את הבקשה, לאחר שמצא כי באיזון בין התמשכות ההליכים האיתית - שנבעה בעיקרה משאר הנאשמים בתיק - לבין המסוכנות הנשקפת מהמשיב, נוטה הכף באותו שלב להמשך מעצרו.

14. באשר למהלך הדיונים בתיק העיקרי, ביום 22.3.2015 הוקרא כתב האישום למשיב ולעדיאל. ביום 3.5.2015, הודיע בא-כוחו של המשיב כי החל לייצגו רק מספר ימים קודם לכן וכי טרם קיבל את חומר החקירה בעניינו - ועל כן, ביקש לדחות את הדיון

במספר ימים. במקביל, עדיאל התעקש כי ייצג את עצמו. לדיון שנקבע ליום 31.5.2015 לא התייצבו עדיאל ואוריאן, ועל כן הדיון נדחה ליום 8.6.2015. בדיון שנערך ביום זה, טען בא-כוח המשיב כי טרם קיבל את מלוא חומר החקירה והמשך הדיון נדחה לבירור הנושא. ביום 7.7.2015, בפתח הדיון, סירב עדיאל לקבל ייצוג, למרות שמונה לו סניגור ציבורי, ואילו בא-כוח המשיב חזר על טענתו כי לא הועברו לו מלוא חומרי החקירה. בית משפט השלום דחה את מועד המענה לכתב האישום ליום 16.7.2015. במועד זה, העלו המשיב ועדיאל טענות מקדמיות בעניין הגשת כתב אישום לפני חלוף מועד השימוע. הדיון בטענות נערך ביום 8.9.2015, ובו דחה בית משפט השלום את הטענות המקדמיות שהועלו. מיד לאחר החלטה זו, השיבו המשיב ואוריאן לכתב האישום, בעוד עדיאל ביקש לדחות את מועד תשובתו. לאחר שלוש דחיות, השיב עדיאל לכתב האישום ביום 6.10.2015.

15. ביום 7.10.2015 התקיים דיון הוכחות ראשון, בו נשמעו ארבעה עדי תביעה, ולאחר מכן נערכו חמישה דיוני הוכחות נוספים בהם העידו 12 עדים. ביום 29.12.2015 התקיים משפט זוטא בטענות שונות של עדיאל ונשמעה עדותו של החוקר המוביל. ביום 11.1.2015 סיכמו הצדדים את טענותיהם במשפט הזוטא ונשמעו ארבעה עדי תביעה נוספים.

הבקשה להארכת מעצר

16. בבקשה שלפניי, המבקשת מציינת כי מדובר בפרשה שעניינה במעשי הונאה מתוחכמים ומתוכננים, אשר גבו מחיר כלכלי גבוה מאנשים פרטיים וחברות מסחריות, במשך כחצי שנה. לעמדת המבקשת, מעשים אלו מלמדים על המסוכנות הכלכלית הנשקפת מהמשיב לציבור ולרכושו. לחיזוק עמדתה, מפנה המבקשת אל דבריו של בית משפט זה בבש"פ 8228/15. בנוסף, המבקשת סבורה כי פעולותיו של המשיב התאפיינו בתחכום ובתושייה רבה, ומשכך עולה חשש להימלטות מפני הדין או לשיבוש הליכי משפט מצדו אם ישוחרר.

17. המבקשת מטעימה כי היא מודעת לכך שהתיק החל להישמע לאחר עיכוב מסוים, בשל סוגיות הנוגעות להעברת חומר חקירה ובשל קשיים בהסדרת ייצוגים של עדיאל ואוריאן, הנאשמים הנוספים בתיק. עם זאת, המבקשת מדגישה כי בשלב זה, התיק מתקדם בקצב משביע רצון, וכי קבועים מועדים נוספים בהם היא מקווה שתחול התקדמות משמעותית בתיק. על כן, המבקשת סבורה כי יש להיעתר לבקשתה ולהאריך את מעצר המשיב בתשעים ימים נוספים.

18. מנגד, המשיב עמד על כך שהוא הנפגע העיקרי מקצב התקדמותו האיטי של התיק, שהרי יתר הנאשמים משוחררים או מצויים ממילא במאסר, וזאת אף שחלקו בפרשה אינו הגדול ביותר, ואף שאינו אחראי להתארכות ההליכים. המשיב מדגיש כי עשה כל שהיה בידו בכדי לקדם את התיק. בנוסף, לשיטת המשיב, נקודת האיזון השתנה אל עבר שחרורו, וזאת מהסיבות הבאות: הימשכות ההליכים בתיק והצפי הרחוק לסיומו, לרבות מספר וטיב העדים שנותרו; והפיחות במסוכנות שיוחסה לו – לאור התקופה הארוכה שבה שהה במעצר עד כה, ובהתחשב בעובדה שהמדובר בעבירות רכוש, להבדיל מעבירות אלימות; ובכך שהיקפן של העבירות אינו גדול.

19. ביום 6.3.2016 נערך דיון בפניי, ובסיומו הוריתי למבקשת להגיש בקשה לבית משפט השלום לקביעת מועדי הוכחות נוספים. ביום 8.3.2016 עדכנה המבקשת כי נקבעו חמישה ימי דיונים נוספים, בין התאריכים 31.3.2016-19.5.2016, כך שכעת קבועים שישה מועדים לשם סיום פרשת התביעה ופרשת ההגנה.

דין והכרעה

20. ככלל, בהליך לפי סעיף 62 לחוק המעצרים, על בית המשפט לאזן בין הזכות לחירות העומדת למשיב והנתמכת בחזקת החפות, לבין האינטרס של שמירה על בטחון הציבור וההגנה על הליך שיפוטי תקין. בין יתר השיקולים שיש לשקול במסגרת הבקשה להארכת מעצר, ניתן למנות את: חלוף הזמן מאז הושם המשיב במעצר; קצב התנהלות הדיונים; החשש מפני שיבוש הליכי משפט; חומרת העבירות המיוחסות למשיב ונסיבותיהן; ומידת המסוכנות הנשקפת הימנו (ראו למשל: בש"פ 7876/12 מדינת ישראל נ' בראנס, פסקה 14 (29.11.2012)).

21. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחים המצורפים לה, ושמעתי את טענות הצדדים, מצאתי כי מכלול השיקולים מצדיקים את קבלת הבקשה להארכת מעצר. אינני מקבל את טענת המשיב כי יש בשינוי הנסיבות כדי לשנות את נקודת האיזון במידה המצדיקה את דחיית הבקשה. אמנם, לא נעלמה מעיני הפגיעה שיוצרת התארכות ההליכים בחירותו של המשיב, ואין ספק כי זו מועצמת נוכח מצבו – כמי שעושה מאמצים להאיץ את התקדמות התיק בעוד המשך מעצרו תלוי במידה רבה באחרים – ועל כן הוריתי למבקשת לפנות לבית משפט השלום כדי לקבוע מועדי הוכחות נוספים, כפי שפורט לעיל. ועם זאת, חומרת המעשים המיוחסים למשיב; רמת התחכום והמניפולציה הנדרשה לעשותם; וכן המיומנות הרבה בהם נעשו, כל אלה מלמדים על המסוכנות הרבה הנשקפת מהמשיב, אשר עודנה מטה את הכף לעבר המשך מעצרו. לא למותר לציין, כי הגם שמדובר בעבירות רכוש, ועל כן עסקינן במסוכנות כלכלית, אין בכך כדי להפחית מניה וביה את עוצמתה. כבר נפסק על ידי בית משפט זה, כי עבירות כלכליות עשויות להקים עילת מסוכנות, משום שהן טומנות בחובן פוטנציאל רב לגרימת נזק משמעותי לרכוש הציבור (ראו: בש"פ 8389/15 אבו כאטר נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (27.12.2015)). על דברים אלו ראוי להוסיף, כי באיזון שבין חירותו של המשיב לבין האינטרס הציבורי, הוכרע על ידי שלוש ערכאות שונות – בית משפט השלום במ"ת 28274-03-15; בית המשפט המחוזי בעמ"ת 62918-06-15; ובית משפט זה בבש"פ 8228/15 – כי משקלו של האחרון גובר, וזאת נוכח מסוכנותו הרבה של המשיב.

22. עוד יצוין כי ישנו צפי להתקדמות משמעותית בתיק מכאן ואילך. זאת ועוד, בעניינו של המשיב צפוי להיערך תסקיר משלים לבחינת חלופת מעצר, והרי ככל שתמצא חלופה אשר תהלוך את המסוכנות הנשקפת ממנו, פתוחה בפניו הדרך להגשה לבית משפט השלום.

23. על יסוד האמור, מצאתי כי דין הבקשה להארכת מעצר להתקבל, ומעצרו של המשיב יוארך בתשעים ימים נוספים, החל מיום 11.3.2016, או עד למתן פסק דין בת"פ 28274-03-15, לפי המוקדם.

ניתנה היום, ו' באדר ב' התשע"ו (16.3.2016).

ש ו פ ט